

ลิขสิทธิ์ : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
ปี : 2562
ชื่อเรื่อง : จ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลมาตรฐานการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว
ของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว
เมือง : กรุงเทพฯ
ภาษา : ไทย
สถานที่พิมพ์ : สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นักวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤชงค์ เสนานุช
บทคัดย่อ :

โครงการติดตามและประเมินผลมาตรฐานการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลและตรวจประเมินผลปฏิบัติงาน และวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว ของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวทั้ง ๘ แห่ง ให้สามารถดำเนินงานได้สอดคล้องกับมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่าตามเป้าหมายที่กองคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้กำหนดไว้ โดยมีคณะผู้ตรวจประเมินซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาองค์การสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ด้านการพัฒนาสตรีและครอบครัว สิทธิสตรีและความเสมอภาคระหว่างเพศ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤชงค์ เสนานุช (หัวหน้าคณะผู้ติดตามและตรวจประเมินมาตรฐาน) รองศาสตราจารย์เล็ก สมบัติ และรองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญประภา ภัทรานุกรม นอกจากนี้ยังมีผู้แทนจากกองคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ กองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานเลขาธิการกรม และศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและตรวจประเมินมาตรฐาน

สำหรับผลการติดตามและตรวจประเมินมาตรฐาน พบว่าศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวทั้ง ๘ แห่ง สามารถปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวใน **ระดับดีเลิศ** (โดยทั้ง ๘ แห่ง มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม ตามเกณฑ์ประเมินมาตรฐาน คือ ค่าคะแนนตั้งแต่ ๓.๕๑-๔.๐๐ เท่ากับระดับดีเลิศ)

ภาพรวมการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวด้านการพัฒนาสตรีและครอบครัวทั้ง ๘ แห่ง ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่สตรีและครอบครัวเพื่อให้สามารถมีอาชีพและรายได้ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน การป้องกันไม่ให้เป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์และการค้าประเวณี ตลอดจนปัญหาสังคมอื่น ๆ รวมทั้งการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและครอบครัว อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย/กลุ่ม โดยการแก้ไข บำบัดและฟื้นฟูผู้ประสบปัญหาสังคม ตลอดจนการส่งเสริมสิทธิ บทบาทหญิงชาย และความเสมอภาคระหว่างเพศ ยังคงเป็นภารกิจที่ท้าทายของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว และยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ

ประเด็นการบรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว คณะผู้ติดตามและตรวจประเมินมาตรฐานมีข้อเสนอแนะต่อกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวดังนี้

๑) ควรมีการวิเคราะห์และประเมินค่างาน ลักษณะหน้าที่ ความรับผิดชอบ คุณภาพงาน และความยุ่งยากของงานที่ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวดำเนินการอยู่ให้เป็นปัจจุบัน เพื่อที่จะกำหนดระดับตำแหน่งให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม มีความสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในระดับสากลและบริบททางสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป

๒) ผู้อำนวยการศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว ควรจะต้องเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งในระดับสูงขึ้นจากตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษเป็นระดับเชี่ยวชาญ

๓) การดำเนินงานด้านการพัฒนาสตรีและครอบครัวภาคใต้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเพิ่มอีก ๑ แห่ง เนื่องจากศูนย์เรียนรู้ฯ เดิมมีพื้นที่รับผิดชอบกว้างไกล ครอบคลุมภาคใต้ทั้งหมด ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในการปฏิบัติงาน ตลอดจนไม่สามารถจัดบริการสังคมให้ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวควรริเริ่มและพัฒนาโครงการใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อจะได้จัดสรรงบประมาณให้ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวได้พัฒนาสมรรถนะของบุคลากร และสนับสนุนโครงการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

อย่างไรก็ตามคณะผู้ติดตามและตรวจประเมินมีข้อเสนอแนะแต่ละมาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ การบริหารจัดการ

๑) ควรมีการทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดร่วมกันระหว่างกองต่าง ๆ และศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว (อาจเป็นวิสัยทัศน์ร่วมกัน) ซึ่งศูนย์เรียนรู้ฯ ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้เน้นประเด็นการส่งเสริมสิทธิ บทบาทหญิงชาย และความเสมอภาคระหว่างเพศ

๒) ผู้นำของหน่วยงานควรเน้นย้ำการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ขององค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างการรับรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนงานให้บรรลุตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

3) ควรมีการติดตามและประเมินผลแผนการดำเนินงานของหน่วยงานทุก ๖ เดือน และนำผลการประเมินไปปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4) ควรมีการจัดทำแผนการดำเนินงาน/โครงการด้านความเสมอภาคระหว่างเพศ รวมทั้งควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

5) ควรมีการจัดทำแผนการฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานให้มีสมรรถนะตามการจัดโครงสร้างการปฏิบัติงานของศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ทักษะที่เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเฉพาะด้าน สามารถเป็นนักฝึกอบรมที่ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการพัฒนาสตรีและครอบครัว สิทธิสตรี บทบาท

หญิงชาย ความเสมอภาคระหว่างเพศ การถอดบทเรียน การจัดการความรู้ เทคนิคการเขียนโครงการ เทคนิค การติดตามประเมินผล การเขียนบทความเพื่อเผยแพร่ รวมทั้งการฝึกทักษะอาชีพให้แก่ครู เป็นต้น

6) ควรมีการประชุมสัมมนา เพื่อเผยแพร่ผลงาน/การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ฯ ที่หลากหลาย ช่องทาง โดยเฉพาะการประชุมสัมมนาผ่านการประชุมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำป้าย ประชาสัมพันธ์ไว้ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย

มาตรฐานที่ ๒ การคุ้มครอง และพัฒนาอาชีพ

๑) ศูนย์เรียนรู้ฯ ควรมีการถอดบทเรียนความรู้ ความชำนาญของครูสอนวิชาชีพที่มีประสบการณ์ ยาวนานไว้ เพื่อถ่ายทอดสู่ครูรุ่นหลัง

๒) ศูนย์เรียนรู้ฯ ควรวิเคราะห์อัตรากำลังผู้ปฏิบัติงานของศูนย์เรียนรู้ฯ โดยเฉพาะอัตรากำลังครูผู้สอน หลักสูตรต่าง ๆ เพื่อวางแผนจัดหาครูผู้สอนทดแทนหรือรับการถ่ายทอดความรู้จากครูที่เกษียณอายุ

๓) ศูนย์เรียนรู้ฯ ควรร่วมกันทบทวนสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีและครอบครัวในพื้นที่ซึ่งมี ลักษณะเฉพาะ โดยการทำงานเชิงรุกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ถือเป็นงานที่ทำหายบทบาทในการ คุ้มครองและส่งเสริมสิทธิสตรี รวมถึงความเสมอภาคระหว่างเพศ ซึ่งเป็นเป้าหมายใหม่ในการทำงานของศูนย์ เรียนรู้ฯ

4) ศูนย์เรียนรู้ฯ ควรพัฒนางานวิจัยจากข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาใช้บริการในศูนย์เรียนรู้ฯ และวิเคราะห์สถานการณ์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้ใช้บริการ

มาตรฐานที่ ๓ การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ใช้บริการ

๑) บุคลากรของศูนย์เรียนรู้ฯ ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพทั้งด้านการดูแลสุขภาพ การ ออกกำลังกาย เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางร่างกาย

๒) ควรมีการติดตามผลภายหลังการสำเร็จการอบรมของแต่ละหลักสูตร โดยสรุปเป็นรายงานแล้วนำ ผลมาปรับปรุง พัฒนาการจัดบริการให้ดียิ่งขึ้น

๓) จัดทำฐานข้อมูลผู้สำเร็จการอบรม (ศิษย์เก่า) ของแต่ละหลักสูตร และติดตามผล รวมถึงปรับปรุง ข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงความสำเร็จของการฝึกอบรม และการใช้ประโยชน์เป็นภาคีเครือข่ายใน การปฏิบัติงานของศูนย์เรียนรู้ฯ ต่อไป

๔) ศูนย์เรียนรู้ฯ ควรสร้างระบบฐานข้อมูลของผู้ใช้บริการตามความเหมาะสมของประเภทข้อมูลและ มีความเป็นลักษณะเฉพาะของศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์เป็นสารสนเทศเพื่อการ บริหารและการพัฒนาการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ควรมีการพัฒนาบุคลากรอย่างเร่งด่วน เพื่อรองรับบทบาทใหม่ที่ท้าทายต่อการดำเนินงานของศูนย์ เรียนรู้ฯ

มาตรฐานที่ ๔ การส่งเสริมความเข้มแข็งของสตรี และครอบครัว

๑) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเข้าใจแนวคิด มีความรู้และทักษะด้านความเสมอภาค ระหว่างเพศ สิทธิสตรี และความเข้มแข็งของครอบครัวอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จนสามารถประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานได้จริง

๒) ควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาสตรี ครอบครัว และความเสมอภาคระหว่างเพศ ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศในศูนย์การเรียนรู้ด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งของสตรีและครอบครัว เช่น การฝึกอบรม การจำลองสถานการณ์ และการจัดนิทรรศการ เป็นต้น

มาตรฐานที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพบทบาทสตรี ครอบครัว และความเสมอภาคระหว่างเพศ

๑) ควรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ แผนการดำเนินงาน และงบประมาณตามแผนในด้านการส่งเสริมสิทธิสตรี บทบาทหญิงชาย และความเสมอภาคระหว่างเพศให้ชัดเจน เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวอย่างแท้จริง

๒) ศูนย์เรียนรู้ฯ ต้องสนับสนุนให้บุคลากรทุกภาคส่วนได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการพัฒนาสิทธิสตรี ครอบครัว และความเสมอภาคระหว่างเพศ เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศในการทำงานทางด้านการพัฒนาสตรี ครอบครัว และความเสมอภาคระหว่างเพศอย่างจริงจังในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การกำหนดอัตลักษณ์ร่วมกัน การจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม และการฝึกอบรม เป็นต้น

Copyright : Department of Women's Affairs and Family Department (DWF)
Year : 2019
Title : Assessing and Evaluating the Standard of Performance for Women and Family of Learning Center for Women and Family Development, Department of Women's Affairs and Family Development.
City : Bangkok
Language : Thai
Publisher : Thammasat University Research and Consultancy Institute
Researcher : Assistant Professor Dr. Puchong Senanuch
Abstract :

The Department of Women's Affairs and Family Development, Ministry of Social Development and Security has developed Learning Center for Women and Family Development Standard, aim to promote well-being and quality of life of women and family in the institutions. The standard comprise 5 index 181 indicators; Index 1 Organization management and administration (32 indicators), Index 2 Protection and career development (47 indicators) Index 3 Client quality of life promotion (29 indicators), Index 4 women and family strengthening (34 indicators), Index 5 compliancy development for woman, family and gender equality (39 indicators) The Department wishes to evaluate and monitor with the objectives 1) to follow up the implementation of the standard 2) to develop the social services and Learning Center for Women and Family Development 3) to develop the knowledge and competencies of staff in order to meet the requirement of the standard. Assessor team was selected from Thammasat University. The project implemented during January-August 2019. The results of measurement are as follow;

Organizations	score of each index					
	Index 1	Index 2	Index 3	Index4	Index5	Average
Learning Center for Women and Family Development Chonburi Province	3.67	3.99	4.00	3.92	2.94	3.70
Learning Center for Women and Family Development Songkla Province	3.94	3.86	4.00	3.96	3.30	3.81
Learning Center for Women and Family Development Khon Khaen Province	3.92	4.00	4.00	3.92	3.66	3.90
Learning Center for Women and Family Development Srisaket Province	3.95	3.98	4.00	3.92	3.44	3.86
Learning Center for Women and Family Development Lampun Province	4.00	4.00	4.00	3.92	3.76	3.94
Learning Center for Women and Family Development Chiengrai Province	3.89	4.00	4.00	3.92	3.28	3.82
Learning Center for Women and Family Development Nontaburi Province	3.94	4.00	4.00	3.92	3.33	3.84
Learning Center for Women and Family Development Lampang Province	3.92	3.93	4.00	3.92	3.33	3.82

The result of organizations performance found that all 8 agencies are excellent with score over 3.51 in all 5 Index. The high score of organizational performance were; Learning Center for Women and Family Development Lampun Province, Learning Center for Women and Family Development Khon Khaen Province and Learning Center for Women and Family Development Srisaket Province with score 3.94, 3.90 and 3.86 respectively.

The assessor suggested that 1) The department should be focus on develop staff competencies' at both professional, practitioners level. 2) The department should continuous measure organization performance in order to develop social services provision and create a culture of quality improvement to maximize utility of children. 3) The department should develop the standard, indicators criteria in order to consistent with the changing of social context.